

EXPLOTANT L'APRENENT DE MAG

(O DE COM LES EMPRESES PERIODÍSTIQUES ABUSEN DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES)

En lloc de redactar un pesat informe sobre un tema del qual tots en coneixem l'essència, m'he permés presentar les dades que han de donar lloc al debat amb un format d'entrevista. De fet, m'he permés recollir les preguntes que un grup d'estudiants d'una facultat de Periodisme d'aquesta ciutat em fan fer per a un treball acadèmic que justament havien de presentar sobre la realització de les pràctiques en empreses per part dels estudiants de periodisme.

A l'agilitat de l'entrevista s'uneix la concisió en les respostes que jo vaig donar, una concisió que no li treu gravetat al tema i que crec que apunta les grans línies del debat en el qual podrem entrar a continuació. Aquesta és l'entrevista.

1. ¿La xifra de becaris als mitjans de comunicació ha augmentat de manera molt important?

Sí

2. ¿Quines han estat les causes d'aquest augment?

L'augment de centres universitaris públics i privats que imparteixen els estudis de Periodisme.

3. ¿Una de las causes, és l'excés de pràctiques que s'ofereix a les universitats privades?

No, les universitats privades no ofereixen un "excés de pràctiques". El problema és que consideren les pràctiques obligatòries i que accepten les condicions inacceptables que els imposen els mitjans als quals envien els seus alumnes. Per exemple: no hi ha cap limitació del nombre d'alumnes que van a un mitjà (això fa que hi hagi empreses amb més estudiants en pràctiques que treballadors en plantilla), no es controla l'horari de les pràctiques (amb la qual cosa els estudiants poden estar treballant jornades complertes de vuit hores, en horaris nocturns i de matinada), s'accepta que treballin festius i en vacances, no hi ha un tutor real de les pràctiques que en faci un seguiment correcte, etc...

4. ¿Com afecta això a la situació laboral als mitjans de comunicació?

Bàsicament dificultant la contractació de treballadors. Els estudiants no es limiten a fer pràctiques, sinó que "treballen". És a dir, les seves "pràctiques" són publicades i emeses, per la qual cosa estan fent un treball que hauria de desenvolupar un professional. Però és molt clar que l'empresa prefereix que el faci un estudiant al qual, en la majoria de les ocasions, no li paga res (ni sou, ni seguretat social) i que, a més, es mostra sumís perquè té la vana esperança que quan acabi el període de pràctiques el contractaran. No és conscient que el seu lloc l'ocuparà el següent estudiant en pràctiques.

A més, una de les èpoques en les quals els periodistes en atur tenen més possibilitats d'aconseguir un contracte és a l'estiu, substituint els redactors que

estan de vacances. Des de fa alguns anys, moltes empreses cobreixen amb estudiants en pràctiques els torns de vacances i no contracten ningú.

5. ¿Quins avantatges i desavantatges aporten les pràctiques als estudiants i als mitjans de comunicació?

Als estudiants els permeten completar la seva formació, vivint en la realitat el que ha estudiat a les aules. L'inconvenient és la dificultat de compaginar els estudis (i en alguns casos també una feina) amb les pràctiques.

Pel que fa als mitjans, els hauria de servir per detectar possibles nous valors del periodisme als quals integrar en el futur immediat a les seves redaccions. No deixa de ser una pedrera o un banc de proves de nous periodistes.

6. ¿S'està prenent algún tipus de mesura per solucionar el problema des dels sindicats de periodistes?

Des del Sindicat de Periodistes de Catalunya (SPC) i des de la Federació de Sindicats de Periodistes (FeSP) estem intentant que les facultats acceptin modificar els seus convenis de pràctiques per incloure un seguit d'articles que garanteixin que no s'abusarà dels estudiants convertint-los en mà d'obra gratuïta. De moment, algunes facultats catalanes, com la de la UAB i la Rovira Virgili de Tarragona han iniciat el camí adoptant mesures positives, tot i que no suficients (com la de no enviar estudiants a les empreses en estiu, en el cas de la UAB). Queda molt camí per recórrer, si bé s'aprecia voluntat de cooperació en algunes de les universitats amb les quals l'SPC ha parlat (Autònoma, Pompeu, Rovira Virgili). A les empreses, ja que es neguen a acceptar limitacions a la utilització fraudulenta de les pràctiques, estem iniciant una campanya perquè es fixin les normes de realització de les pràctiques a través de la incloure-les en els convenis col·lectius. En alguns mitjans (pocs) s'ha aconseguit, en d'altres serà un dels punts de les plataformes de conveni.

7. ¿Quines són les perspectives de futur en aquesta qüestió?

Encara no podem donar per resolt el problema, però tampoc hi ha raons per llençar la tovallola. Amb el risc de pecar d'optimistes, la situació actual és millor que la que hi havia fa cinc anys, amb les principals facultats espantades per les pressions d'alguns mitjans importants. Cal confiar que finalment s'entengui que acabar amb els abusos és la millor solució per a tothom.

Xabier Arkotxa

**Secretari d'Universitats i Estudiants en Pràctiques
Sindicat de Periodistes de Catalunya**

Barcelona, 12-13 de novembre de 2005